

Katyń 1940

Źródło:

<http://katyn.ipn.gov.pl/kat/polecamy/5960,Maria-Odyniec-nauczycielka-skazana-za-prawde-o-Katyniu-materialy-z-Archiwum-IPN.html>

Wygenerowano: Piątek, 23 lutego 2018, 03:55

Maria Odyniec – nauczycielka skazana za prawdę o Katyniu – materiały z Archiwum IPN

Redaktor: Barbara Niedzielko
[Rejestr zmian](#)

Nauczycielka szkoły budowy okrętów w Gdyni w 1951 r. została aresztowana przez Urząd Bezpieczeństwa po tym, jak rozmawiała z uczniami na temat Katynia, gen. Sikorskiego i Armii Krajowej. Została skazana na pięć lat więzienia.

Marię Odyniec oskarżono o to, że „nawoływała uczniów do czynów skierowanych przeciwko jedności sojuszniczej Państwa Polskiego z Państwem sprzymierzonym ZSRR oddziałując na ich psychikę wypowiedziami szkalującymi Związek Radziecki i jego Armię”.

Przyszła nauczycielka urodziła się 2 listopada 1914 roku w Bochni. Była córką Jana Naturskiego, inżyniera górnictwa naftowego i Janiny z domu Górskiej. W 1922 r. rozpoczęła naukę w szkole powszechnej Towarzystwa Szkoły Ludowej, a od 1924 r. w prywatnej szkole urszulanek. Kontynuowała ją w gimnazjum urszulanek. W latach 1933–1938 studiowała na Uniwersytecie Jagiellońskim na wydziale filozofii. Należała do Związku Akademickiego Młodzież Wszechpolska. W listopadzie 1937 r. obroniła pracę magisterską pod kierunkiem prof. Władysława Konopczyńskiego, której tematem była Genowefa z Ogińskich Brzostowska, konfederatka barska. Po odbyciu praktyk nauczycielskich i zdaniu egzaminu z pedagogiki w 1938 r. uzyskała dyplom magistra filozofii i uprawnienia do nauczania historii.

W 1938 r. wyszła za mąż za Tadeusza Szefera, pracownika Referatu Morskiego Izby Przemysłowo-Handlowej w Gdyni. Po wybuchu wojny wróciła do Krakowa. Jej mąż, wzięty do niewoli przez Armię Czerwoną, został przewieziony do obozu w Starobielsku i w 1940 r. zamordowany w Charkowie.

Maria Odyniec w 1939 r. rozpoczęła działalność konspiracyjną. Odbierała, tłumaczyła i powielała komunikaty radiowe, przechowywała pieniądze i fałszywe dokumenty dla członków Stronnictwa Narodowego i Związku Akademickiego Młodzieży Wszechpolskiej, którzy przedzierali się na Węgry. W latach 1940–44 prowadziła tajne nauczanie w klasztorze albertynek w Bochni. Od 1943 r. pracowała w dziale kulturalno-oświatowym Narodowej Organizacji Wojskowej Kobiet. W okresie okupacji jako „Piotr” publikowała w konspiracyjnym piśmie „Szczerbiec” m. in. poezję.

Po wojnie zamieszkała w Gdyni. W maju 1945 r. otrzymała nominację na nauczyciela szkół średnich. W latach 1945–1949 r. uczyła w Prywatnym Żeńskim Liceum s.s. Urszulanek Unii

Rzymskiej Zakonu św. Urszuli w Gdyni. Równocześnie zgodnie z nakazem pracy była nauczycielką w szkołach państwowych, m.in. wieczorowym Gimnazjum i Liceum Organizacji Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego w Gdyni, 11-letniej szkole ogólnokształcącej w Pucku, Liceum i Gimnazjum Mechaniczno-Elektrycznym w Gdyni. Współpracowała z redakcją „Dziennika Bałtyckiego”, publikując poezję i prozę. W 1948 r. wyszła ponownie za mąż za gdyńskiego adwokata Edmunda Odyńca.

W grudniu 1951 r. została aresztowana przez Urząd Bezpieczeństwa po tym, jak rozmawiała z uczniami Zasadniczej Szkoły Zawodowej Budowy Okrętów w Gdyni na temat Katynia, generała Sikorskiego i Armii Krajowej. Skazana przez Wojskowy Sąd Rejonowy w Gdańsku na 2 lata, a po rewizji i ponownym rozpatrzeniu sprawy na 5 lat więzienia, do kwietnia 1954 r. przebywała w więzieniach kobiecych w Gdańsku, Grudziądzu, Brzegu nad Odrą oraz Kluczborku.

Nie mogła pracować jako nauczycielka aż do czasu rehabilitacji przez Związek Nauczycielstwa Polskiego. W latach 1955–1957 pracowała w Bibliotece Polskiej Akademii Nauk w Gdańsku, w tym czasie napisała monografię oliwskich organów, wydaną w 1958 r. przez Gdańskie Towarzystwo Naukowe. W 1957 r. wróciła do pracy pedagogicznej, uczyła w Państwowym Technikum Łączności w Gdańsku (1957–1960), w Zasadniczej Szkole Zawodowej nr 2 w Gdyni (1960–1962), w Technikum Chłodniczym (1962–1973). W 1970 r. przeszła na emeryturę.

Od 1967 roku należała do Nauczycielskiego Klubu Literackiego ZNP. W latach 70. publikowała w dodatku do „Głosu Nauczycielskiego” – w „Literackim Głosie Nauczycielskim”. Za opowiadania: „Tawerna” (1972) i „Mgła” (1977) otrzymała nagrodę czytelników. Jest także autorką monografii „Gdynia w prasie niemieckiej Wolnego Miasta Gdańska 1920–1939” (1983). Należała do Sopotkiego Klubu Pisarzy i Przyjaciół Książki „Brodwino”.

W latach 90. ukazały się jej kolejne utwory, m.in.: literacki reportaż z lat w stalinowskich więzieniach „Cela nr 32” (1990), powieść historyczna „Dom pod Campi” (1990), „Między zmierzchem a świtem” (1992), opowiadania „Dzieci zawieszenia broni” (1996). Zmarła 2 stycznia 2010 r.

(na podstawie: Małgorzata Smyl, „Maria Odyniec - wspomnienia znad morza i nie tylko”, oraz akt przechowywanych w Oddziałowym Archiwum IPN w Gdańsku)

136

123 ²³ ₉₂

Postanowienie

o podległości do odpowiedzialności karnej

S. S. Z. S. S. z dnia 22 lutego 1952

Wyrok Sądu Najwyższego, Departament Państwowy
S. S. Z. S. S. Michał Włodarczyk 1952

Wyrok sądu pierwszej instancji: Sądownictwo Wojskowe - S. L. L.

orzek, że

Sędziemu Michałowi Włodarczykowi, w sprawie z dnia 28 sierpnia 1951 r., podległości do odpowiedzialności karnej za zbrodnię z dnia 22 grudnia 1951 r. przeciwko władzy, S. S. Z. S. S. i Sędziemu Państwowemu z Dworkiewicz...

Sędziemu Michałowi Włodarczykowi w sądzie, warunkowo uznano go za winnego, że w czasie obywatelskich demonstracji... (text is mostly illegible due to fading and bleed-through)

(Signature)

136

15. 2 1952

Karteczka Wypisowa

S. S. Z. S. S.

z dnia 22 lutego 1952 r.

Natrz przyjęcia

Wzrost: _____ Ciężar ciała: _____
Ciepłota ciała: _____ Ciężar serca: _____
Ciężar płuca: _____ Ciężar wątroby: _____
Ciężar nerek: _____ Ciężar płuc: _____

(Signature)

136

15. 2 1952

Karteczka Wypisowa

S. S. Z. S. S.

z dnia 22 lutego 1952 r.

Natrz przyjęcia

Wzrost: _____ Ciężar ciała: _____
Ciepłota ciała: _____ Ciężar serca: _____
Ciężar płuca: _____ Ciężar wątroby: _____
Ciężar nerek: _____ Ciężar płuc: _____

(Signature)

ZAŁĄCZNIKI DO STRONY

[Wyrok z uzasadnieniem \(pdf, 10.03 MB\) Data publikacji 13.04.2017 15:00](#)
[Wyrok z uzasadnieniem 2 \(pdf, 6.99 MB\) Data publikacji 13.04.2017 15:00](#)